СЪГЛАСУВАЛ:
инж. Р. Личева
Началник на РУО – В. Търново

Годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Елена за 2024 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

През месец януари на 2023 г., на основание чл. 197, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, бе изготвен *Анализ на потребностите от подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в община Елена.* Същият бе приет от Общински съвет Елена с Решение № № 47 /30.03.2023 г. Областният управител на област Велико Търново назначи комисия, която на база на изготвените Анализи от общините, в през 2023 г. разработва *Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от област Велико Търново за 2023-2024 г.* През месец ноември 2023 г. Областен съвет за развитие приема Стратегията.

В изпълнение на чл. 197, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование с Решение № 31/29.02.2024 г. Общински съвет – Елена приема Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Елена за периода 2023 – 2024 г.

В изпълнение на нея, и при спазване на изискванията на чл. 197, ал. 3 от ЗПУО, следва Общинският съвет да приеме Годишни планове на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Елена за 2023 и 2024 г.

През изтеклата 2023 г. Годишен план не е приеман поради късният срок на приемане на Областната стратегия и такъв следва да бъде приет за 2024 г.

В същинската част на Стратегията са заложени и одобрени шест стратегически цели, мерките и дейностите за постигането им, както и индикаторите, даващи оценка за постигането им.

Годишният план следва конструкцията, зададена от Областната стратегия и Общинската стратегия. Той детайлизира:

- Сроковете за изпълнение на дейностите;
- Отговорниците по изпълнение и
- Преследваните резултати от отделните дейности

Неразделна част от плана е Общата програма за стимулиране на дейности и изяви на учениците, изискуема съгласно чл. 21е от Наредбата за приобщаващото образование и в изпълнение на чл. 256 от ЗПУО. Тя е включена като Мярка 1.10. към Стратегическа цел 1 и се финансира в съответствие с чл. 21е , ал. 2 от същата наредба.

II. ПЛАН за изпълнение на дейностите за подкрепа за личностно развитие.

По Стратегическа цел 1: Изграждане на позитивен организационен климат и подходяща психологическа среда за обучение и предоставяне на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.				
Мерки	**Дейности и поддейности**	**Срок / начало на изпълнение**	**Изпълнител**	**Очаквани резултати**
1.1. Оценяване на индивидуалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и насочване към обща и/или допълнителна подкрепа	1.1.1. Изпълнение на нормативно определените практики за екипна работа на учителите съгласно Глава I от Наредба за приобщаващото образование с цел превенция на обучителните затруднения у децата и учениците;	В началото на учебната 2024/2025 г.	Детски градини и училища	Извършена оценка на обучителните затруднения, определяне дейности от общата подкрепа за личностно развитие
	1.1.2. Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 години в подготвителните групи, с цел установяване на готовността им за училище, като се отчита тяхното физическо, познавателно, езиково, социално и емоционално развитие;	В началото на учебната 2024/2025 г.	Детски градини и училища с подготвителни групи	Извършена оценка на обучителните затруднения
	1.1.3. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата от 3 години до 3 години и половина от педагогическите специалисти в детските градини, съгласно глава втора, раздел II на Наредба за приобщаващото образование, което включва три аспекта: - ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни трудности; - определяне на необходимостта от допълнителни модули по български език за децата, които не владеят български език; - идентифициране на нуждата от оценка на потребностите за допълнителна подкрепа.	В началото на учебната 2024/2025 г. или при постъпване в ДГ.	Детски градини, ДЦДМУ, ЦСРИДУ	Оценен риск от обучителни трудности на деца от 3 г. до 3,6 г.

	1.1.4. Определяне на необходимия брой часове за ресурсно подпомагане и/или работа с други специалисти – психолог, логопед, рехабилитатор, сензорен терапевт предвид степента и вида увреждане на конкретното дете/ученик.	В началото на учебната 2024/2025 г.	Детски градини и училища, ДЦДМУ, ЦСРИДУ	Подпомогнати деца и ученици за премахване на пречките пред ученето
1.2. Прилагане на ефективни методи и подходи в работата с децата/учениците с обучителни затруднения в детските градини и училищата, във формите за общата подкрепа за личностно развитие (чл. 20, 23 – 28 от Наредба за приобщаващото образование).	1.2.1. Организиране в училищата на допълнителни обучения по учебни предмети, консултации по учебни предмети;	Постоянен	Училища, детски градини и ЦПЛР	Усвоен учебен материал
	1.2.2. Организиране в училищата и детските градини на логопедична работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения;	Постоянен	Детски градини и училища, ДЦДМУ, ЦСРИДУ	Преодоляване на затрудненията
	1.2.3. Организиране в детските градини и училищата на възпитателна работа, която ефективно да съчетава груповите и индивидуални форми на педагогическо общуване;	Постоянен		реализирани дейности за обща подкрепа
	1.2.4. Развиване на умения за учене чрез преживяване, за да могат да се формират у децата и учениците умения, като – личностно развитие /позитивна АЗ-концепция/, самопознание, самоосъзнаване и съзнателни избори, лични ценности и качества;	Постоянен		реализирани дейности за обща подкрепа
	1.2.5. Използване на атрактивни методи, подходи и техники в процеса на обучение на децата и учениците с цел ранно формиране на ефективни социални умения и гъвкавост в междуличностните взаимоотношения;	Постоянен		формирани ефективни социални умения
	1.2.6. Осигуряване на допълнителна подкрепа и ресурс за децата и учениците, които не покриват минимума от знания и компетентности за съответната група/клас, като начин за достойно обучение и участие в тяхната образователна и социална среда, съобразно техните възможности.	Постоянен		постигнат напредък, преодоляно затруднение
1.3. Организиране в образователните институции на **допълнителна подкрепа** за личностно развитие на	1.3.1. Създаване в училищата и детските градини на екипи за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) за всяко конкретно дете и ученик, за което ще се извършва оценка на индивидуалните потребности и ще се предоставя допълнителна подкрепа;	В началото на учебната 2024/2025 г.	Детски градини и училища	Интегриране на учениците със СОП

децата и учениците със СОП в съответствие с Глава IV от Наредбата за приобщаващото образование - разяснителни дейности, подготовка, прилагане на нормативната уредба, развитие на практиките.	1.3.2. Взаимодействие между ЕПЛР в детските градини и училищата с регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦПППО, във връзка с одобряване или неодобряване необходимостта от предоставяне на допълнителна подкрепа, извършване на оценка в образователни институции, които нямат експертен капацитет за създаването на пълни екипи;	Постоянен	Детски градини и училища и Рег. център за подкрепа на процеса на приобщава щото образ.	Интегриране на учениците със СОП
	1.3.3. Разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за учениците със СОП и изготвяне на седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика. Учителят / класният ръководител, съвместно с екипа за подкрепа за личностно развитие на детето, детето и неговите родители, изготвят индивидуална учебна програма, съгласуват начините и формите на обучение;	До 3 месеца след началото на учебната 2024/2025 г.	Училища	напредък в обучение, възпитание, социализация на учениците със СОП
	1.3.4. Използване на разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП. Прилагане на иновативни дидактически упражнения и игри за работа с ученици със СОП;	Постоянен		Повишена мотивация на учениците със СОП
	1.3.5. Прилагане на ефективни педагогически и психологически стратегии, методи и подходи за работа с деца/ученици с езиково-говорни разстройства, хиперактивност и дефицит на внимание, разстройства от аутистичния спектър и емоционално-поведенчески разстройства;	Постоянен	Детски градини и училища, ДЦДМУ, ЦСРИДУ	Подобряване на резултатите от обучение и възпитание
	1.3.6. Осигуряване на психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания на децата и учениците със СОП;	Постоянен	Детски градини и училища РЦПППО	Осигурена допълнителна подкрепа
	1.3.7. Насочване на деца и ученици със специални образователни потребности, които да се обучават в Център за специална образователна подкрепа или в специални групи, за които са изчерпани възможностите за обучение в общообразователно училище, в условията на чл. 194 от ЗПУО;	В началото на учебната 2024/2025 г.	екипи за подкрепа за личностно развитие	Осигурена допълнителна подкрепа

	1.3.8. Осигуряване на възможности за продължаване на обучението след VII клас, включително и професионална подготовка за учениците със СОП;	В началото на учебната 2024/2025 г.	Училища	Проведено обучение и получена квалификация
	1.3.9. Съвместни кампании и дейности със социалните услуги в общността, както и повишаване на капацитета и компетенциите на работещите в тях.	Постоянен	Детски градини и училища и Отдел „Закрила на детето“	Проведени кампании
1.4. Съвместни дейности на детските градини и училищата с други компетентни институции за превенция и адекватни реакции при прояви на насилие, агресия и тормоз от и спрямо децата/учениците	1.4.1. Изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката или групата;	В началото на учебната 2024/2025 г.	Детски градини и училища	Изготвени правила
	1.4.2. Разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;	Постоянен		подобрени взаимоотношения
	1.4.3. Дейности за развитие на компетентностите на всички членове на институционалната общност, включително за запознаване с различните форми на насилие, агресия и тормоз, техники за тяхното преодоляване;	Постоянен	Детски градини и училища, МКБППМН, Отдел „Закрила на детето“	Предотвратени и успешно решени конфликти
	1.4.4. Училищата и детските градини да разработват, според своята специфика, дейности по превенция и интервенция въз основа на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище и на алгоритъма за неговото прилагане, утвърден от министъра на образованието и науката (чл. 40, ал. 3 от Наредба за приобщаващото образование);	Постоянен	Детски градини и училища, МКБППМН	Предотвратени случаи на тормоз и агресия
	1.4.5. Провеждане на превантивни кампании срещу различните форми на насилие, агресия и тормоз в образователните институции в цялата област;	Постоянен		Предотвратени случаи на тормоз и агресия
	1.4.6. Организиране на спортни събития, дейности и мероприятия, които да съчетават спорта с културата и образованието за утвърждаването на принципи, като толерантност, социална отговорност и уважение към другия;	Постоянен		Проведени събития

	1.4.7. Прилагане на стратегии, методи и техники за справяне с конфликтни ситуации, с прояви на насилие и тормоз в общообразователните институции;	Постоянен		Предотвратени случаи на тормоз и агресия
	1.4.8. Прилагане на ефективни форми и методи за комуникация между детската градина/училището и семейството;	Постоянен		Проведени съвместни дейности
	1.4.9. Използване на методите на арт-терапията за деца и ученици с проблемно поведение и техните родители;	Постоянен	Детски градини и училища, ДЦДМУИ	Проведени съвместни дейности
	1.4.10. Въвеждане в образователните институции ролята на медиатор при решаване на конфликти в училище като начин за въздействие върху вътрешната мотивация на децата и учениците;	Постоянен	Община, МКБППМН, училища	Осигурени медиатори, проведени дейности
	1.4.11. Въвеждане в училищата на практиката на наставничеството (индивидуална подкрепа за ученика от личност, която уважава) като начин за въздействие върху вътрешната мотивация;	Постоянен	Училища, УКБППМН	Определяне не наставници
	1.4.12. Обобщаване и анализ на данни на общинско ниво за наложените санкции на учениците по класове и видове санкции за предходната учебна година;	Октомври 2024	Община	Изготвен анализ
	1.4.13. Повишаване на информираността на родителите относно изискванията на Наредбата за приобщаващото образование за отсъствията на учениците от учебни занятия и ролята на родителите в процедурите по налагане на санкции;	Постоянен	Детски градини и училища	Проведени дейности
	1.4.14. Подобряване на институционалния капацитет за проверки по жалби и сигнали, свързани с агресия и посегателство на и между деца и ученици;	Постоянен	Община, отдел „Закрила на детето“	Проведени съвместни дейности
	1.4.15. Използване на възможностите на програмите на детските градини и училищата по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование да определят и утвърждават спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности;	Постоянен	Детски градини и училища, здравни медиатори	Проведени възпитателни дейности

	1.4.16. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията, въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др., организиране на обучения на връстници от връстници;	Постоянен	Детски градини и училища	Намаляване на проявите на агресия и превенция на конфликти
	1.4.17. По-тясна връзка и сътрудничество с МКБППМН, формални и неформални младежки организации. Разширяване на дейността на Общностен център, в който чрез разяснителни кампании и организиране на спортни, творчески инициативи и „летни академии“ да се осмисли и организира свободното време на деца и ученици през ваканциите.	Постоянен	Община, МКБППМН, здравни и образователни медиатори	Проведени кампании и инициативи
1.5.Осигуряване на възможности за разнообразна личностна изява на всички деца и ученици, като средство за утвърждаване на позитивна самооценка и мотивиране	1.5.1. Организиране на училищно и общинско ниво на спортни празници, съвместно с деца и ученици със СОП;	Постоянен Празник „Не на агресията“	Училища, детски градини, Община, МКБППМН ДЦДМУ	Проведено събития
	1.5.2. Организиране на игри на открито за деца със СОП и техни връстници;	Постоянен		Проведени събития
	1.5.3. Организиране на кулинарни празници и състезания - на класно, училищно или общинско ниво;	Постоянен		Проведени събития
	1.5.4. Организиране на театрални групи, вкл. и по кукловодство и представяне на продукция пред местната общност;	Постоянен		Проведени събития
	1.5.5. Организиране на културни събития в общината с участието на деца и ученици, които да представят своите таланти.	Празнични и културни прояви за ученици от цялата община		Проведено събития
1.6. Дейности на образователните институции и общината за подкрепа на дарбите и талантите на децата и учениците. Прилагане на	1.6.1. Прилагане на гъвкави форми за работа с даровити деца и ученици;	Постоянен X, XI. 2024	Училища, Община, МКБППМН, ЦПЛР Читалища	Брой форми и участници

системи за поощрения и награждаване на децата и учениците	1.6.2. Организиране на летни клубове по интереси за деца от 6 до 18 години (временно действащи групи през ваканциите по чл. 34 от Наредба за приобщаващото образование);	Постоянен VII, VIII. 2024		Брой форми, брой участници
	1.6.3. Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изявени дарби, съобразно чл. 126 от Наредба за приобщаващото образование: •осигуряване на възможности за работа с дете или ученик с изявени дарби по конкретен случай и за допълнителна индивидуална работа за развитие и надграждане на изявените дарби; •осигуряване на възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали и консумативи; •осигуряване на квалифицирани специалисти за допълнителна подкрепа в съответната област - науки, технологии, изкуства, спорт; •осигуряване на възможности за участие в различни национални и международни изяви - състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други; •осигуряване на възможности за включване в програми и проекти.	Постоянен		Осигурена допълнителна подкрепа и изяви и резултати от изяви на деца с изявени дарби. Наличие на индивидуални учебни планове или индивидуални учебни програми.
	1.6.4. Подкрепа за талантливи деца чрез Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби;	Постоянен	Община	Приета програма
	1.6.5. Учредяване на морални и материални награди за децата и учениците на училищно и общинско ниво при: •постигнати изключителни успехи в учебната дейност и върхови постижения и класиране на призови места при реализирането на изследователски проекти в конкретни предметни области, на творчески проекти и на проекти, свързани с иновации в образованието; •класиране на призови места и получаване на отличия за значими постижения в национални и международни състезания, олимпиади, конкурси, фестивали и други форуми за изява на способностите в областта на на уките,	Постоянен	Община, училища	Наградени деца и ученици

	технологиите, изкуствата и спорта; •прояви на гражданска доблест и участие в доброволчески или благотворителни инициативи или при участие в дейности и значими прояви за приобщаване на децата и учениците към непреходните национално значими идеали и ценности, както и за утвърждаване на европейските ценности и сближаването на европейските народи.			
	1.6.6. Използване в педагогическото общуване на положително вербално поощрение за успехи или за подходящо поведение, както и искрени похвали, които са специфични за показаното поведение;	Постоянен	Детски градини и училища	Подобрено качество на допълнителна подкрепа
	1.6.7. Развитие на уменията на педагогическите специалисти да прилагат техники за даване на позитивна обратна връзка към децата и учениците.	Постоянен		Подобрено качество на допълнителна подкрепа
1.7. Дейности по кариерно ориентиране и консултиране като част от общата подкрепа за личностно развитие	1.7.1. Дейности по професионално ориентиране в училищата чрез игри, директно наблюдение и пряк контакт с хора от различни професии;	Постоянен	Училища	Проведени срещи
	1.7.2. Организиране на дни на кариерното ориентиране;	Постоянен		Проведени инициативи
	1.7.3. Провеждане на седмица на професиите (напр. открита сцена или дискусия, където ученици от различни професии да предложат различни дейности по изучаваните професии);	Октомври - ноември 2024	Училища, ЦПЛР, Община	Проведени срещи
	1.7.4. Организиране на кръгли маси и работни срещи с работодатели, партньори, ученици, родители, училищно настоятелство, обществен съвет — на училищно и общинско ниво;	Октомври – ноември 2024		Проведени срещи
	1.7.5. Представяне пред учениците със СОП и техните родители на възможностите, които училищата предлагат за тяхното професионално образование;	Постоянен	Училища, Община, ДЦДМУ	Проведени срещи
	1.7.6. Организиране на дискусии с родителите и подлежащите на задължително образование с цел продължаване на образованието им в средни училища.	Май-юни 2024	Училища, Община, МКБППМН	Проведени срещи

1.8. Предотвратяване на напускането на училище и ефективно включване на отпаднали ученици обратно в образователната система	1.8.1. Прилагане на нормативната уредба за оценяване на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на деца в риск, като се извършва оценка на рисковите фактори и за развитието и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда, и се създава план за краткосрочна допълнителна подкрепа;	Постоянен	Отдел „Закрила на детето"	Брой деца с оказана краткосрочна подкрепа
	1.8.2. Водене на регистър на децата и учениците в риск от отделите за закрила на детето към съответната дирекция „Социално подпомагане“;	Постоянен		Регистър
	1.8.3. Проучване от отделите за закрила на детето към съответната дирекция „Социално подпомагане“ на необхванатите в училище ученици от социално слаби и ромски семейства;	Постоянен	Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на…	Брой социални анкети
	1.8.4. Подобряване на обмена на данни и координацията и сътрудничеството между институциите по конкретни случаи на напускане на образователната система, и по обхвата на учениците, подлежащи на задължително обучение;	Постоянен		Намаляване на броя на необхванатите деца и ученици
	1.8.5. Годишен анализ на общинско ниво на процесите по напускане и реинтегриране на ученици в образователната система след писмен доклад от директорите на детски градини и училища;	Май 2024	Детски градини и училища	Изготвен анализ
	1.8.6. Благотворителни акции за ученици в социален риск от изключване, вкл. и благотворителни и доброволчески дейности от ученици;	Постоянен	МКБППМН, БМЧК	Проведени акции
	1.8.7. Разширяване на обхвата и ефективността на целодневната организация на учебния ден;	Постоянен	Училища	Брой обхванати
	1.8.8. Мерки за подкрепа на детето и ученика в прехода към училище и между образователните етапи и степени;	Постоянен	Детски градини и училища	Проведени срещи
	1.8.9. Кампания против ранните бракове.	Постоянен	Детски градини и училища Здравни и образователни медиатори	Повишаване на осведомеността

1.9. Познаване и използване на възможностите на Наредба № 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование	1.9.1. Разширяване на възможностите за включване на децата и младите хора във форми за съвременно здравно образование с цел изграждане на знания, умения и нагласи, необходими през целия живот - въвеждане на учебен предмет, свързан с промоция на здравето;	Постоянен	Детски градини и училища Здравни медиатори	Проведени срещи и кампании
	1.9.2. Разширяване на въвеждането на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование във всички части на учебния план и начини и форми, посочени в глава трета на Наредба 13, включително и в предучилищното образование;	Постоянен		Повишаване на осведомеността на децата и учениците
	1.9.3. Свързване на програмите на училищата и детските градини по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование по чл. 15. ал. 4 от Наредба 13 с целите и ценностите на приобщаващото образование като: •гарантиране на правото на всяко дете и ученик на достъп до детска градина или училище, най-близо до неговото местоживеене, и на правото му на качествено образование; •прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика; •равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование, гаранции за които са създадените условия за обучение на всички деца и ученици заедно, независимо от трудностите и различията, които може да възникнат при ученето и научаването и при участието им в дейността на детската градина или училището; •намаляване на влиянието на социалните неравенства върху ученето и върху участието на децата и учениците в дейността на детската градина или училището, нетърпимост към дискриминиращите нагласи и поведение и подготовка на децата и учениците за живот в приобщаващо общество;	Постоянен	Детски градини и училища Здравни и образователни медиатори	Подобряване на достъпа до образование и предотвратяване на дискриминация и неравнопоставеност

	1.9.4. Подобряване на връзките и взаимоотношенията на учебните и детски заведения със здравните медиатори в малките населени места и с общности от компактно население в социален риск.	Постоянен	Детски градини и училища, Здравни медиатори	Подобряване на достъпа до образова ние на деца и ученици в социален риск
1.10. Осъществяване на **Обща програма за стимулиране на дейности и изяви на учениците, свързани със заниманията по интереси**	3.1.10.1. Организиране и провеждане на междуинституционални дейности и изяви, включително състезания, концерти и други, с учениците, които участват в заниманията по интереси, от две и повече училища на територията на общината и/или областта;	Постоянен	Училища,Детски градини, ЦПЛР Община, МКБППМН	Проведени събития
	3.1.10.2. Организиране и провеждане на посещения на културно-исторически и природонаучни обекти, музеи, библиотеки и други институции, публични и стопански организации и други;	Постоянен		Проведени събития
	3.1.10.3. Организиране и провеждане на занимания по интереси, дейности и изяви, **които насърчават играта на шах в училище**, в случай на невъзможност на училището да организира и да провежда такива занимания, дейности и изяви.	Постоянен		Проведени събития

По Стратегическа цел 2: Осигуряване качество на човешките ресурси за ефективно посрещане на разнообразието от потребности на всички деца и ученици;				
Мерки	**Дейности и поддейности**	**Срок / начало на изпълнение**	**Изпълнител**	**Очаквани резултати**
2.1. Осигуряване на специалисти в училищата и детските градини и в общинските институции за предоставянето на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие	2.1.1. Разширяване на психологическото обслужване на потребностите на децата и учениците и на обхвата на училища и детски градини, в които с децата и учениците работят педагогически съветници и психолози в изпълнение на чл. 4, ал. 4 от Наредба за приобщаващото образование и чл. 15 и 17 от Наредба № 15/22.07.2019 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;	Септември 2024	Детски градини и училища	Разширяване на психоло гическото обслужване на потребностит е на децата и учениците

	2.1.2. Съдействие за осигуряване на необходимия брой логопеди, рехабилитатори на слуха и говора и учители на деца с нарушено зрение в изпълнение на чл. 4, ал.4 от Наредба за приобщаващото образование и чл. 19 и 21 от Наредба № 12 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;	Септември 2024	Детски градини и училища, община, РЦППО	Подобряване на допълнителната подкрепа
	2.1.3. Взаимодействие между образователните институции за съвместно ангажиране на специалисти;	Постоянен	ДГ и училища	Обмен на специалисти
	2.1.4. Осигуряване на ресурсни учители за краткосрочна и дългосрочно допълнителна подкрепа на децата и учениците със СОП по начините, определени от нормативната уредба - назначени в училището и в детската градина от РЦППО съобразно чл. 283, ал. 3 до 7 от ЗПУО, чл. 74, 120 и 124 от Наредба за приобщаващото образование;	Постоянен	Детски градини и училища, община, РЦППО	осигурена краткосрочна и дългосрочна допълнителна подкрепа
	2.1.5. Назначаване на помощник на учителя при повече от три деца или ученици в групата/паралелката (чл. 112 от Наредба за приобщаващото образование);	Септември 2024	ДГ и училища	Назначени учители
	2.1.6. Използване на професионалните компетенции на специалистите, работещи в социалните услуги делегирани от държавата дейности в подкрепа на децата със СОП и с рисково поведение.	Постоянен	ДГ, училища, Община и социални институции	Оказано съдействие от социални институции
2.2.Повишаване квалификацията и компетентностите на педагогическите специалисти за идентифициране на индивидуалните потребности, с цел предоставяне на обща и допълнителна подкрепа	2.2.1. Осигуряване на обучения на членовете на ЕПРЛ в детските градини и училищата с методиките за оценяване на децата и учениците, съгласно чл.74 от НПО;	Постоянен	ДГ и училища	Проведени обучения
	2.2.2. Участие в регионални и национални обучения на педагогически специалисти, извън ЕПЛР, за разпознаване на потребността от обща или допълнителна подкрепа и за ефективна екипна работа за предоставянето на подкрепа;	Постоянен		Проведени обучения
	2.2.3. Обучение на класни ръководители за ефективно изпълнение на специфичните допълнителни професионални задължения;	Постоянен	Училища	Проведени обучения
	2.2.4. Осигуряване на въвеждащо и продължаващо обучение от РЦППО на лица, назначени на длъжността „помощник на учителя" за групи и класове с повече от три деца или ученици със СОП;	Постоянен	ДГ и училища	Проведени обучения

	2.2.5. Предоставяне на институциите и на педагогическите специалисти на информация за квалификационни възможности;	Постоянен		Предоставена информация
	2.2.6. Включване на квалификационен компонент в проекти на училищно и общинско ниво.	Постоянен	училища	Одобрени проекти
2.3.Осигуряване на методическа подкрепа на екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата и детските градини.	2.3.1. Предоставяне на рамка за оценка на индивидуалните потребности от обща подкрепа за личностно развитие на дете/ученик;	Постоянен	ДГ и училища, РУО,РЦППО	Подобрена оценка на по требностите
	2.3.2. Предоставяне на карта за оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете/ученик;	Постоянен		Подобрена оценка на по требностите
	2.3.3. Подкрепа на учителите за диференцирането на подходи за обучение, които дават различни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на общата и допълнителната подкрепа в най-голямо съответствие с тях;	Постоянен		Подобрена оценка на по требностите
	2.3.4. Обучение на педагогическите специалисти в детските градини за извършване на ранно оценяване (скрининг) на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения по чл. 8, ал. 3, т. 1 от Наредбата за приобщаващо образование. Наблюдение и методическа подкрепа от страна на РЦППО на ранното оценяване (нормативно основание - чл. 11 от Наредбата за приобщаващо образование);	Постоянен		Подобрена оценка на по требностите
	2.3.5. Консултиране по конкретни казуси.	Постоянен	РЦППО	Проведени консултации
2.4.Сътрудничество между педагогическите специалисти и обмен на добри практики	2.4.1. Организиране на форуми за споделяне на опит и добри практики от педагогическите специалисти - на училищно и общинско ниво;	Постоянен	РУО, РЦППО	Въведени добри практики
	2.4.2. Сътрудничество и представяне на опита на неправителствени организации в прилагането на терапевтични методи и подходи към деца със СОП.	Постоянен		Въведени добри практики
2.5. Привличане на здравни медиатори	***			

По Стратегическа цел 3: Развитие на институциите в системата на предучилищното и училищно образование за ефективно прилагане на целите, принципите, подходите и процедурите, заложени в нормативната уредба на приобщаващото образование;				
Мерки	**Дейности и поддейности**	**Срок / начало на изпълнение**	**Изпълнител**	**Очаквани резултати**
3.1. Развитие на капацитета на училищата и детските градини за успешно прилагане на новата нормативна уредба	3.1.1. В изпълнение на чл. 6 от Наредба за приобщаващото образование детските градини и училищата включват в годишните си планове дейности, срокове и отговорници за предоставяне на подкрепа за личностно развитие и изготвят обобщен доклад за състоянието на процеса на приобщаващото образование;	Септември 2024	ДГ и училища, РУО	Изготвен доклад
	3.1.2. В изпълнение на чл. 7 от Наредба за приобщаващото образование директорите на детските градини и училищата определят координиращ екип в институцията в началото на всяка учебна година. Ролята на координиращият екип е да организира и координира процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие;	Септември 2024		Определен екип
3.2. Създаване и укрепване на капацитета на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности	***			
3.3. Изготвяне на проучване и анализ за разкриване на центрове за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР) в отделните общини на област Велико Търново	3.3.1. Изготвяне на проучване и анализи, вземане на решение и предприемане на действия за разкриване на ЦПЛР с функция за ресурсно подпомагане в общината;	Септември 2024	*** Касае общини, в които няма действащ ЦПЛР	***
	3.3.2. До разкриване на ЦПЛР, делегиране на допълнителни услуги на вече съществуващи центрове.	Септември 2024		***

3.4. Възлагане от страна на общините на дейностите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици по реда на чл. 198, ал. 1 или чл. 283, ал. 6 от ЗПУО	***			
3.5. Възлагане на дейностите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици на лицензирани доставчици на социални услуги за деца съгласно чл. 198, ал. 2 и 3 от ЗПУО - превантивна, диагности чна, рехабилитационна, корекционна дейност и ресоциализираща работа с деца и ученици, ресурсно подпомагане на деца и ученици със СОП, педагогическа и психологическа подкрепа, програми за подкрепа и обучение на семействата	3.5.1. Проучване на необходимостта от възлагане на дейности по допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на лицензирани доставчици на социални услуги;	Постоянен	Община, Училища, ЦСРИДУ, ДЦДМУ	Оказана допълнителн а подкрепа
	3.5.2. Използване кадровия ресурс на доставчиците на социални услуги за обезпечаване на допълнителната подкрепа за личностно развитие;	Постоянен		Оказана допълнителн а подкрепа
	3.5.3. Психо-социална рехабилитация на деца и ученици в ЦОП.	Постоянен		Оказана допълнителн а подкрепа

По Стратегическа цел 4: Подобряване на материалните условия и достъпността на средата за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в институциите от предучилищното и училищното образование;				
Мерки	**Дейности и поддейности**	**Срок / начало на изпълнение**	**Изпълнител**	**Очаквани резултати**
4.1. Подобряване на достъпността на архитектурната среда в образователните институции като част от осигуряването на подкрепяща среда	4.1.1. Изграждане на съоръжения за достъпност на входовете на училищата и детските градини - рамки, асансьори и др.;	Постоянен	Община, ДГ и Училища	Извършено проектиране и строеж
	4.1.2. Изграждане и адаптиране на детски площадки и съоръжения за игра в училищата и детските градини за деца с увреждания;	Постоянен		Извършено проектиране и строеж
	4.1.3. Изграждане на адаптирани санитарни възли в детските градини, училищата и обслужващите звена за децата със СОП.	Постоянен		Извършено проектиране и ремонт
4.2. Подобряване на достъпната физическа среда в образователните институции като начин за предоставяне на равен достъп до образование на децата и учениците, чрез изпълнение на нормативно определените елементи на физическата достъпност	***			
4.3. Подобряване на специализираната подкрепяща среда в образователните	4.3.1. Създаване и оборудване на кабинет за ресурсно подпомагане във всяко училище и детска градина, в които има деца със СОП и периодично обновяване на ресурсните кабинети с дидактични материали;	Постоянен	ДГ и Училища	Налични кабинети или пригодени класни стаи

институции, съобразно нормативните изисквания	4.3.2. Обзавеждане на помещенията така, че да дават възможност да се устроят учебни места за ученици в инвалидни колички, както и учебни места за ученици с увреден слух, с достатъчна осветеност, която да позволява детето или ученикът свободно да отчита по устните на учителя;	Октомври 2024	Училища	Осигурени помещения
	4.3.3. Осигуряване на подходящи помещения за кабинети за рехабилитация на слуха и говора, за логопедични кабинети, за ресурсни кабинети и специализирани кабинети;	Октомври 2024		Осигурени помещения
	4.3.4. Осигуряване на достъп за обслужване на деца и ученици с увреждания в останалите помещения (библиотеки, административни кабинети и други);	Октомври 2024		Осигурен достъп
	4.3.5. Организиране при необходимост на работни и игрови кътове за индивидуална работа или за работа на пода, както и кътове за почивка в класната стая или в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата и учениците със сензорно-интегративна дисфункция, комуникативни нарушения, разстройство от аутистичния спектър или други състояния, изискващи такава организация на пространството в класната стая в училището или в стаята на групата в детската градина;	Октомври 2024	ДГ и Училища	Обзаведени кътове
	4.3.6. Реализиране на проекти по Националните програми на МОН, насочени към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата.	Постоянен		Реализирани проекти
4.4. Осигуряване на специализиран транспорт от дома на детето с увреждане до съответната детска градина, училище или ЦПЛР	***			

4.5. Организиране на необходимите улеснения за участие на учениците със СОП в национални външни оценявания и държавни зрелостни изпити.	***			

По Стратегическа цел 5: Подобряване на взаимодействието между участниците в образователния процес (деца и ученици, педагогически специалисти и родители) и между институциите за осигуряване на най-добрия интерес на децата и учениците;				
Мерки	**Дейности и поддейности**	**Срок / начало на изпълнение**	**Изпълнител**	**Очаквани резултати**
5.1. РУО след края на учебната година обобщава докладите от детските градини и училищата за състоянието на процеса на приобщаващото образование и предоставя информацията на областния управител и на органите на местното самоуправление	***			
5.2. Създаване на работещи практики за изпълнение на нормативните изисквания за уведомяване на Отдела за закрила на детето от	***			

страна на училищата и детските градини				
5.3. Развитие на ефективни форми за работа с родителите на деца и ученици с обучителни трудности и със СОП	5.3.1. Осигуряване на подкрепяща среда за семействата и близките на децата със СОП - консултиране с психолози, логопеди, социални работници, тренинги и др.;	Постоянен	ДГ,училища, образователни медиатори	Проведени срещи
	5.3.2. Организиране срещи на родители със сходни проблеми за обмяна на опит и полезна информация;	Постоянен	ДГ и Училища	Проведени срещи
	5.3.3. Привличане и използване ресурса на родителите за обогатяване на възможностите за въздействие, социализация и развитие - включване в екипи, извънкласни форми и групи, интелектуален, финансов, емоционален ресурс и т.н.	Постоянен	ДГ и Училища, образователни медиатори	Проведени срещи
	5.3.4. Прилагане на разнообразни и ефективни подходи за информиране на родителите за възможностите за обща подкрепа за личностно развитие и тяхната роля в процеса;	Постоянен		Проведени срещи
	5.3.5. Провеждане на срещи с родителите/настойниците на децата и учениците с екипа за подкрепа за личностно развитие, с оглед предоставяне на актуална информация за състоянието на ученика, включително актуални медицински документи при наличие на такива, както и други документи с цел извършване на обективна оценка на образователните потребности от екипа от специалисти;	Постоянен		Проведени срещи
	5.3.6. Подкрепа за назначаване на социален работник в училищата и детските градини, който да изпълнява функцията на медиатор между семейството, обкръжението на детето/ученика и образователната институция;	Септември 2024		Налични социални работници
	5.3.7. Информиране на родителите за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със СОП след VII и X клас и съвместен избор на най-благоприятна възможност за образование;	Май 2024	ДГ и Училища, Здравни медиатори, образователни медиатори	Проведени срещи
	5.3.8. Определяне на ден в месеца за организиране на „Отворени врати” в ДГ/училище за посещение на родители;	Постоянен		Посещения на родители

	5.3.9. Повишаване информираността на родителите относно затрудненията в образователния процес на техните деца и възможностите за преодоляването им (консултации, допълнително обучение, форми за извънкласни и извънучилищни дейности);	Постоянен		Посещения на родители
	5.3.10. Работа с родителите и настойниците, които възпрепятстват децата редовно да посещават училище. Създаване на „Училище за родители" (в учебните заведения и/или на общинско ниво- ЦОП/ЦРИ);	Постоянен		Проведени срещи
	5.3.11. Осигуряване на адекватна и достатъчна информация за родителите за процеса на приобщаващото образование на институционалните сайтове.	Постоянен		Проведени срещи
5.4. Работа с родителите на деца и ученици с изявени дарби	5.4.1. Консултиране на родителите на деца с изявени дарби и насочване към специалисти за развитие на детето;	Постоянен	ДГ и Училища,	Проведени срещи
	5.4.2. Създаване и поддържане на информация на сайта на общината с подробна информация за институции, специалисти, форми (конкурси, пленери, олимпиади, школи, клубове и пр.), насочващи към развитие на дарби и таланти;	Постоянен	община	Публикации
	5.4.3. Разяснителни и информационни кампании за предлаганите услуги за деца с изявени дарби, специалисти в различните сфери на развитие и общински програми и мерки за стимулиране на деца с изявени дарби;	Постоянен	ДГ и Училища	Публикации
	5.4.4. Популяризиране на дарители, кампании и юридически лица, подкрепящи даровити и талантливи деца.	Постоянен	Община, ДГ и Училища	Публикации
5.5. Подобряване на координацията и сътрудничеството между институции по отношение на работата с децата в риск и деца, жертви на насилие	***			

5.6. Взаимодействия между участниците в образованието и институциите по отношение на отпадането от училище. Обединяване на усилията за връщане в образованието на отпаднали ученици	5.6.1. Ангажиране с конкретни мерки на обществените съвети, ученическите съвети, ученици и родители-доброволци в дейности, насочени към приобщаването на ученици в риск, ученици в неравностойно положение и подпомагането им да намерят и заемат своето място в училищния живот и в обществото;	Постоянен	ДГ и Училища	Предприети мерки
	5.6.2. Провеждане на тематични игри и беседи от ученици в горен курс на ученици в начален и среден курс;	Постоянен	Училища	Проведени срещи
	5.6.3. Използване на пълния потенциал на наставничеството за работа с ученици, застрашени от отпадане от образователната система;	Постоянен		Превенция на отпадането
	5.6.4. Развитие на целодневна организация на учебния процес, като инструмент за превенция на отпадане от училище, за осигуряване на специализирана помощ при подготовката, за развиване на таланти и удовлетворяване на потребности и интереси;	Постоянен		Превенция на отпадането
	5.6.5. Сътрудничество с библиотеките, мерки за повишаване на грамотността в полза на предотвратяване на обучителните трудности и отпадане;	Постоянен	Училища, Читалища	Превенция на отпадането
	5.6.6. Приобщаване на отдел „Закрила на детето“, МКБППМН и Детска педагогическа стая за съвместни действия по предотвратяване на отпадането, както и за приобщаване на ученици в риск.	Постоянен	Механизъм за съвместна работа на институциите …, МКБППМН, Община, РУО	Превенция на отпадането

По Стратегическа цел 6: Подобряване на сътрудничеството с гражданското общество и подобряване на обществената информираност и чувствителност относно целите и принципите на приобщаващото образование.				
Мерки	**Дейности и поддейности**	**Срок / начало на изпълнение**	**Изпълнител**	**Очаквани резултати**
6.1. Дейности, насочени към местната общественост, за преодоляване на непознаването и предразсъдъците, за повишаване на информираността и чувствителността към децата и учениците със специални образователни потребности	6.1.1. Провеждане на разяснителни кампании, чрез които да се даде яснота за начина, по който протича процесът на приобщаване, неговият смисъл и ефект за всички деца. В основата на кампаниите да стои идеята, че всяко дете със специални нужди има реалните възможности да води един пълноценен и сравнително независим живот, стига да бъде подкрепено своевременно и да му бъде предоставена тази възможност;	Постоянен	Механизъм за съвместна работа на институциите …, МКБППМН, Община, РУО	Проведени кампании
	6.1.2. Организиране на срещи с родителите в детските градини и училищата с цел родителите на деца без специални образователни потребности да разберат, че децата с увреждания не представляват опасност за останалите деца и ученици, че всички деца могат да учат и че няма „необучаеми" деца;	Септември 2024	ДГ и Училища, здравни и образователни медиатори	Проведена среща
	6.1.3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания;	Постоянен		Преодоляване на нагласите
	6.1.4. Промяна на нагласите в училищата и детските градини, в които да възприемат индивидуалните различия между децата като източник на богатство и разнообразие, а не като проблем;	Постоянен		Преодоляване на нагласите
	6.1.5. Организиране на благотворителни акции в подкрепа на децата в неравностойно положение.	Постоянен	Училища, МКБППМН, БМЧК	Проведени акции
6.2. Дейности за осигуряване на достъп до информация за правата и задълженията	6.2.1. Организиране на кампании за информиране на семействата на деца с увреждания за правата, задълженията и възможностите за ранно включване на децата в образователната система;	Постоянен	ДГ и Училища, Здравни и образовател	Проведени кампании

на децата и учениците, за предлаганите дейности и програми за обучение в институциите в сис системата на предучилищното и училищното образование и представянето им в достъпен формат като част от условията за равен достъп до образование	6.2.2. Информационни материали и кампании за разясняване на възможностите на разнообразните форми на обучение;	Постоянен	ни медиатори	Проведени кампании
	6.2.3. Подобряване на информираността на семействата относно организацията и необходимите документи за образованието на децата при напускане на страната и завръщане от чужбина.	Постоянен		Проведени кампании
6.3. Сътрудничество и изграждане на устойчиви партньорства с граждански организации в различни аспекти като квалификация на педагогическите специалисти, осигуряване на специалисти, проучвания, кампания, партньорски проекти	***			
6.4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора със средно и висше образование от етническите общности за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система	***			

Използвани съкращения:

ЕПЛР – екип за подкрепа за личностно развитие
РЕПЛР – регионален екип за подкрепа
ЦПЛР – Център за подкрепа за личностно развитие
РЦППО - Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование
ЦОП – Център за обществена подкрепа
ЦСРИДУ – Център за социална рехабилитация и интеграция за деца с увреждания
ДЦДМУ – Дневен център за деца и младежи с увреждания
НПО – наредба за подкрепящо образование
ДГ – детска градина

Забележка – за дейностите отбелязани със знака *** - В мерките, заложени в Областната и в последващата я Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците за периода 2023 – 2024 г., дейностите не са заложени.

Изготвил:
Христо Захариев
Директор на дирекция ХДИРПС